

Pere Borràs demana a l'IQS “posar els talents a favor d'un món millor”

Dg, 7/04/2019 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) “Sant Ignasi parteix de la base que Déu està actuant en la història; però no hi actua Déu únicament, hi ha les forces del mal que s'estan posant les botes. Què ens toca? Col·laborar amb la dinàmica positiva”. És la proposta ignasiana que va defensar el jesuïta **Pere Borràs** en la tertúlia convocada divendres per la [Càtedra d'Ètica i Pensament Cristià](#) de l'Institut Químic de Sarrià.

La darrera sessió dels Divendres Loiola, adreçada a professors i personal de servei i administració d'aquest centre universitari, va convidar el jesuïta Pere Borràs a parlar sobre les [Preferències Apostòliques Universals](#) de la Companyia de Jesús. Quatre línies de referència que el superior general, **Arturo Sosa**, va anunciar el mes de febrer: el discerniment, el camí amb els exclosos, la cura del medi ambient i els joves.

Es tracta, va dir Borràs, de posar “els talents a favor d'un món millor”. Conscient de la diversitat i pluralitat intrínseques en el seu orde religiós, el jesuïta va reconèixer la impossibilitat d'elaborar un pla estratègic de caire universal per a tota la Companyia de Jesús: “No és un document jurídic, sinó un document inspirador per a l'acció”, va dir. Rector de la comunitat cristiana de Sant Pere Claver del Clot, Pere Borràs va ser provincial de Catalunya entre 2001 i 2008.

La contribució de l'IQS

Durant el diàleg, el director de l'IQS, **Pere Regull**, va mostrar l'encaix del nou document amb la missió dels centres educatius dels jesuïtes. En concret, va subratllar la preferència pels joves i l'apostolat intel·lectual. “És la manera que l'IQS, des de la universitat, té de contribuir amb la Companyia”. També va destacar la claredat amb què se'ls demana treballar per “un canvi d'estructures”.

El professor **Albert Florensa** va preguntar sobre l'objectiu final de les preferències apostòliques, el perquè, per exemple, de l'aposta pels joves o l'ecologia. Borràs va recordar que la "Companyia de Jesús no té missió" més enllà de "la missió del Crist i de l'Església". I va lligar les preferències amb l'horitzó de "realitzar el Regne de Déu". Estalviant matisos, va traduir-ho a "l'equivalent laic de treballar per un món més just".

Entre els participants en el diàleg, **Sònia Amorós**, directora d'administració de l'IQS, va plantejar la dificultat de ser coherents. Davant la magnitud dels reptes anunciats, la petitesa de l'acció quotidiana i personal. El moderador del debat, **Joaquim Menacho**, va compartir la seva impressió positiva respecte l'horitzó humanista de l'IQS: "La nostra relació amb els alumnes, en la major part dels casos, té molta intenció educativa".

La conversa espiritual

"Sant Ignasi de Loiola era un gran conversador", va dir Borràs per explicar el capítol del discerniment i els [Exercicis Espirituals](#). El fundador de la Companyia practicava així "un acompanyament personal a un procés", amb l'objectiu de veure "què cal fer en cada moment històric i quins camins ens marca Déu en la vida".

Per la seva banda, **Oriol Quintana**, coordinador de la Càtedra d'Ètica i Pensament Cristià, va contraposar la conversa espiritual de Sant Ignasi amb la conversa estratègica, en clau executiva i que respon a un tarannà competitiu. "La conversa espiritual construeix a partir de les nostres debilitats", va plantejar.

Borràs va recollir l'aportació afirmant que "conversa espiritual és igual a humanitzar" i va llançar un repte per a la comunitat universitària: "Com fer les coses perquè la nostra ànima col·lectiva es vivifiqui?". En la seva intervenció va insistir en la necessitat d'aportar humanitat i d'anar més a fons.

Per sobre de l'esfera material o del fet d'anar atabalats, el jesuïta va criticar la superficialitat: "Estem cridats a que les nostres converses tinguin nivell". Un objectiu que en un context de secularització es tradueix en "ajudar els nostres contemporanis a trobar el Déu de Jesús". I fer-ho des de "la convicció ignasiana d'un Déu que parla a través del present i el futur".

Borràs va apuntar com un error el fet de lligar els Exercicis Espirituals "al voluntarisme, la raó i la meditació". En realitat, va dir, no tenen res a veure amb "la sensibleria", sinó amb "una transformació del cor, com a centre afectiu".

Més aprofundir i menys convertir

En el diàleg posterior, **Roser Grau**, directora de Planificació Estratègica de l'IQS, va posar sobre la taula la necessitat de superar la barrera d'un llenguatge que "genera molts anticossos", per poder als alumnes aquesta conversa més profunda. Lluny d'una dinàmica que associï l'èxit pastoral amb "comptabilitzar conversos", Grau va fer una crida a "sensibilitzar els joves que tindran gent al seu càrrec" a anar més a fons.

Borràs hi va coincidir: "Hauríem de crear un nou paradigma i posar-nos d'acord amb com transmetem la fe". I va apuntar una reflexió sobre el significat de ser "escoles evangelitzadores". L'escola cristiana ha de reflectir els valors de l'evangeli i fer un anunci explícit de Jesús, va dir. I en aquest projecte, va defensar

“el paradigma de la suma”. És a dir, a col·laborar amb persones que potser no expressen aquesta mateixa fe: “Precisament com que està inspirada en l'Evangeli, l'escola cristiana és oberta”.

Reconciliar un món trencat

El document de Preferències Apostòliques dedica tot un capítol al 'caminar amb els exclosos' que s'ha de llegir en clau de reconciliació “amb nosaltres mateixos, amb els altres, amb Déu, amb la natura”. [Toca recosir](#): “Se'ns crida a la reconciliació d'un món trencat”. I per això defensa com un imprescindible la col·laboració. Es tracta d'una tasca que depassa el nucli d'acció de la companyia i les seves obres: “La reconciliació no la podem fer ni els jesuïtes sols, ni els cristians sols, sinó tota la humanitat”, va dir.

El professor **Flavio Comim** va apuntar el repte de prevenir l'aporofòbia dins de l'àmbit universitari. El terme, de la catedràtica d'ètica i filosofia política **Adela Cortina**, defineix la por als pobres. Segons Quintana, la promoció del voluntariat entre els alumnes és una eina vàlida en aquest sentit. I per a Borràs, reconciliar també vol dir cosir i apropar aquests dos mons.

Entre les ferides a guarir, Borràs va parlar també dels abusos sexuals i de la marginació de la dona en clau d'Església. Els considera temes “de poder, de relacions asimètriques i de clericalització”. Va reconèixer que “l'Església és una societat imperfecta” i va demanar poder-ho formular en veu alta, amb més espontaneïtat.

La concreció de les anteriors prioritats

Borràs va recordar les prioritats que va marcar el pare general fa quinze anys. En aquell moment **Peter Hans Kolvenbach** va assenyalar l'Àfrica i la Xina com dos llocs geogràfics; les institucions de formació a Roma; els emigrants i refugiats; i la producció intel·lectual com a àmbits destacats de treball.

La província de Catalunya va respondre als reptes d'aquell moment amb la creació de diverses institucions. Com el seminari de Roquetes per dialogar sobre ciència i fe que donaria lloc a l'IQS; ESADE per formar l'empresariat amb valors; Arrels, de la mà de **Josep Maria Pañella**, que va captar la necessitat d'amistat per part de les persones que vivien al carrer; Migra Studium, amb **Lluís Recolons**, que veia en els migrants vinguts del Magreb tot un fenomen; Intermon als anys vuitanta, per “universalitzar la solidaritat”; Manresa, per donar una empenta a l'espiritualitat; o Cristianisme i Justícia, pel “servei de la fe i la promoció de la justícia”.

Aquest seguit d'obres van servir per concretar la crida de Kolvenbach ara fa quinze anys. Els jesuïtes arreu del món tenen avui unes noves preferències. Segons Borràs, “la vida és més que crear institucions” i cal caminar “guiats per l'esperit”.